

Raad van de
Europese Unie

Brussel, 15 december 2015
(OR. en)

9036/09
EXT 2

WTO 80
SERVICES 21
CDN 13

GEDEELTELIJKE DERUBRICERING

van document: 9036/09 WTO 80 SERVICES 21 CDN 13 RESTREINT UE

d.d.: 24 april 2009

nieuwe status: Publiek

Betreft: Aanbeveling van de Commissie aan de Raad tot machtiging van de Commissie om onderhandelingen te openen met het oog op een overeenkomst inzake economische integratie met Canada

Hierbij gaat voor de delegaties het gederubriceerde gedeelte van bovengenoemd document.

**RAAD VAN
DE EUROPESE UNIE**

**Brussel, 24 april 2009
(OR. en)**

9036/09

RESTREINT UE

**WTO 80
SERVICES 21
CDN 13**

NOTA A-PUNT

van: het Coreper

aan: de Raad

nr. Comv.: 8590/09 WTO 68 SERVICES 17 CDN 9 RESTREINT UE

Betreft: Aanbeveling van de Commissie aan de Raad tot machtiging van de Commissie om onderhandelingen te openen met het oog op een overeenkomst inzake economische integratie met Canada

1. De bovengenoemde aanbeveling is op 7 april 2009 door de Commissie voorgelegd en is vervolgens besproken door het Comité van artikel 133 en de Groep trans-Atlantische betrekkingen (COTRA).
2. Het Comité van permanente vertegenwoordigers is op 23 april 2009 in zijn overleg hierover overeengekomen de Raad te verzoeken om, onder de A-punten van diens zitting op 27 april 2009:
 - de Commissie te machtigen om namens de Europese Gemeenschap en haar lidstaten te onderhandelen over een overeenkomst inzake economische integratie met Canada;

- **NIET GEDERUBRICEERD**;
 - overeenkomstig het Verdrag het speciaal Comité van artikel 133 van het Verdrag aan te wijzen dat de Commissie in deze taak zal bijstaan;
 - de onderhandelingsrichtsnoeren in BIJLAGE I vast te stellen;
 - de in BIJLAGE II opgenomen verklaringen in zijn notulen op te nemen;
 - de op 21-22 december 2004 aangenomen machtiging betreffende onderhandelingen over een bilaterale Overeenkomst ter bevordering van handel en investeringen met Canada in te trekken.
-

ONDERHANDELINGSRICHTSNOEREN**AARD EN WERKINGSSFEER VAN DE OVEREENKOMST**

1. De overeenkomst bevat uitsluitend tussen de partijen geldende bepalingen inzake handel en handelsgerelateerde aangelegenheden.
2. De overeenkomst is breed en evenwichtig, en volledig in overeenstemming met de regels en verplichtingen van de Wereldhandelsorganisatie (WTO). De Doha-ronde blijft de prioriteit van de EU. Bij het voeren en sluiten van de onderhandelingen wordt naar behoren rekening gehouden met de verbintenissen in het kader van de WTO.
3. De overeenkomst voorziet in geleidelijke en wederzijdse liberalisering van de handel in goederen en diensten, en in voorschriften inzake handelsgerelateerde aangelegenheden, waarbij de ambitie verder gaat dan de bestaande WTO-verbintenissen.
4. De overeenkomst bevat inhoudelijke, expliciete en bindende verbintenissen op alle gebieden waarover wordt onderhandeld die geheel of gedeeltelijk onder de rechtsmacht vallen van de Canadese provincies en territoria.
De overeenkomst wordt pas van kracht wanneer de procedures zijn afgerond die nodig zijn om de Canadese provincies en territoria te binden op alle gebieden waarover wordt onderhandeld die geheel of gedeeltelijk onder hun rechtsmacht vallen.

AANHEF EN ALGEMENE BEGINSELEN

5. In de aanhef wordt eraan herinnerd dat het partnerschap met Canada gebaseerd is op gemeenschappelijke beginselen en waarden, zoals die tot uiting komen in de kaderovereenkomst van 1976 en in latere opeenvolgende verklaringen en actieplannen. In de aanhef wordt onder meer ook verwezen naar:
 - het engagement van de partijen voor duurzame ontwikkeling en de bijdrage van internationale handel tot duurzame ontwikkeling op economisch, sociaal en milieugebied, waartoe onder meer economische ontwikkeling, armoedebestrijding, volledige en productieve werkgelegenheid, fatsoenlijk werk voor iedereen, en bescherming en behoud van milieu en natuurlijke hulpbronnen behoort;
 - het engagement van de partijen ten aanzien van een overeenkomst die volledig in overeenstemming is met hun uit de WTO voortvloeiende rechten en verplichtingen;

- het recht van de partijen om de nodige maatregelen te nemen teneinde legitieme doelstellingen van het overheidsbeleid te realiseren op basis van het beschermingsniveau dat zij passend achten, op voorwaarde dat dergelijke maatregelen geen middel tot ongerechtvaardigde discriminatie of verkapte beperking van de internationale handel vormen;
- de overtuiging dat de overeenkomst een nieuw klimaat voor de economische betrekkingen tussen beide partijen en vooral voor de ontwikkeling van handel en investeringen zal scheppen;
- de gemeenschappelijke doelstelling van de partijen om bij hun bijdrage aan de ontwikkeling van handel en investeringen rekening te houden met de specifieke uitdagingen voor het mkb;
- het engagement van de partijen om met alle belanghebbenden, en onder meer met de privésector en organisaties van het maatschappelijk middenveld, te communiceren.

TITEL 1: DOELSTELLINGEN

6. De overeenkomst is de bevestiging van de gezamenlijke doelstelling vrijwel alle handel in goederen en diensten, alsook vestiging, in volledige overeenstemming met de WTO-regels, en met name met artikel XXIV van de GATT en artikel V van de GATS, geleidelijk en wederzijds te liberaliseren.

7. In de overeenkomst wordt erkend dat duurzame ontwikkeling een overkoepelende doelstelling van de partijen is en wordt ernaar gestreefd dat de naleving van de internationale sociale en milieuovereenkomsten en -normen wordt gewaarborgd en bevorderd. De overeenkomst bevat een bepaling dat de partijen de handel of buitenlandse directe investeringen niet mogen aanmoedigen door hun binnenlandse wetgeving en normen inzake milieu, arbeid of gezondheid en veiligheid op het werk af te zwakken of door de fundamentele arbeidsnormen of de wetgeving tot bescherming en bevordering van culturele diversiteit te versoepelen.
- De gevolgen van de overeenkomst op economisch, sociaal en milieugebied worden onderzocht in een onafhankelijke duurzaamheidseffectbeoordeling, die de Commissie tijdens de onderhandelingen uitvoert en waarmee tijdens het onderhandelingsproces rekening wordt gehouden. In de duurzaamheidseffectbeoordeling, die vóór de ondertekening van een slotovereenkomst wordt voltooid, wordt gepoogd de waarschijnlijke gevolgen van de overeenkomst voor de duurzame ontwikkeling bij beide partijen en de eventuele gevolgen voor andere landen, in het bijzonder de minst ontwikkelde landen, in kaart te brengen, en maatregelen (zowel op het gebied van de handel als daarbuiten) voor te stellen om de voordelen van de overeenkomst te maximaliseren en mogelijke negatieve gevolgen te voorkomen of tot een minimum te beperken. Met het oog op deze maatregelen wordt in de hele overeenkomst rekening gehouden met duurzame ontwikkeling, onder meer in de vorm van een afzonderlijk hoofdstuk over handel en duurzame ontwikkeling, dat zowel sociale als milieuaangelegenheden betreft.

TITEL 2: HANDEL IN GOEDEREN

8. Invoer- en uitvoerrechten en non-tarifaire maatregelen
- De overeenkomst heeft als doel dat beide partijen binnen in beginsel zeven jaar de invoerrechten en heffingen van gelijke werking afschaffen, zodat aan het eind van die periode door beide partijen vergelijkbare markttoegangskansen worden geboden. De overeenkomst heeft betrekking op vrijwel alle handel in goederen tussen de partijen. Beoogd wordt de hoogst mogelijke graad van handelsliberalisering te garanderen.
- De onderhandelingen over tariefverlagingen worden gevoerd op basis van de rechten die door de EG respectievelijk Canada op de datum van de opening van de onderhandelingen *erga omnes* worden toegepast. De partijen stemmen ermee in dat tijdens de onderhandelingen geen rekening wordt gehouden met tariefverhogingen die na de start van de onderhandelingen werden ingevoerd.

9. De overeenkomst voorziet in beginsel in een zo vroeg mogelijke verwezenlijking van de verbintenissen tot volledige liberalisering, onder meer voor milieugoederen en -diensten, maar houdt rekening met het belang van een zo groot mogelijke analogie met vrijhandelsovereenkomsten waarover Canada met andere belangrijke handelspartners onderhandelt.
10. In de overeenkomst gaat bijzondere aandacht uit naar de aanpak van alle handelsgerelateerde reguleringsvraagstukken en naar non-tarifaire belemmeringen (NTB's). Daarom zijn alle verboden, restricties of andere non-tarifaire handelsbelemmeringen die niet gerechtvaardigd zijn op grond van de hierna genoemde algemene uitzonderingen en die een middel tot willekeurige discriminatie of een verkapte beperking van de handel tussen de partijen zouden kunnen vormen, in strijd met de overeenkomst. Er wordt voorrang gegeven aan bepalingen en procedures om de afschaffing van onrechtmatige non-tarifaire handelsbelemmeringen te waarborgen.
De overeenkomst bevat bepalingen inzake een verbod op fiscale discriminatie. Voor productspecifieke NTB's wordt in onderling overleg een oplossing gevonden, parallel met de uitwisseling van tariefconcessies. Gezien de relevantie van de bevordering van de doelstellingen van de overeenkomst en een sterkere verbetering van de markttoegang dan door horizontale regels, worden in de overeenkomst sectorspecifieke verbintenissen inzake NTB's opgenomen: tot de sectoren die bijzondere aandacht vragen behoren de automobielsector en de elektronicasector. Ook wordt voorzien in passende procedures om te voorkomen dat NTB's en andere onnodige handelsbelemmeringen ontstaan, onder meer door het bevorderen van transparante regelgeving.
11. De overeenkomst voorziet in mechanismen om uitvoersubsidies voor landbouwproducten en staatshandelondernemingen aan te pakken en evalueert mogelijke concurrentieverstoringen en belemmeringen voor handel of investeringen die daardoor kunnen worden veroorzaakt.
12. Gezien het grote belang van de visserij en de aquacultuur in de economische betrekkingen met Canada, wordt tijdens de onderhandelingen gestreefd naar een evenwicht tussen wederzijdse toegevingen inzake markttoegang, investeringen en diensten.
13. Vanaf de datum van toepassing van de overeenkomst worden alle douanerechten, belastingen, vergoedingen of heffingen op de uitvoer naar de andere partij en alle kwantitatieve beperkingen op de uitvoer naar de andere partij afgeschaft, tenzij zij gerechtvaardigd zijn op grond van uitzonderingen in de overeenkomst.
14. Oorsprongsregels
In een bijlage bij de overeenkomst worden de oorsprongsregels vastgesteld en wordt in administratieve samenwerking voorzien, rekening houdend met de resultaten van de huidige hervorming van de oorsprongsregels.

15. Fraudebestrijdingsmaatregelen

In een bepaling in de overeenkomst inzake versterkte administratieve samenwerking worden de procedures en passende maatregelen vastgesteld die de partijen kunnen toepassen wanneer zij een gebrek aan administratieve samenwerking in douanezaken, onregelmatigheden of fraude constateren.

16. Handelwijze bij administratieve fouten

Er worden eveneens bepalingen opgenomen om gezamenlijk de mogelijkheid te onderzoeken passende maatregelen vast te stellen voor het geval de bevoegde autoriteiten bij de toepassing van de preferentiële oorsprongsregels fouten maken.

17. Technische voorschriften en normen en conformiteitsbeoordelingsprocedures

De bepalingen van de WTO-overeenkomst inzake technische handelsbelemmeringen worden bevestigd, en daarnaast stellen de partijen bepalingen vast die deze bepalingen aanvullen en erop voortbouwen en de toegang tot elkaars markt vereenvoudigen. De overeenkomst bevat een aantal algemene beginselen (zoals proportionaliteit, afwezigheid van onnodige beperkingen, transparantie, non-discriminatie) die in de WTO-overeenkomst inzake technische handelsbelemmeringen zijn opgenomen en die de partijen in hun wederzijdse handelsverkeer dienen toe te passen. De overeenkomst moet ook bepalingen bevatten inzake de toepassing van erkende internationale normen, waar nodig, evenals bepalingen die gericht zijn op de verenigbaarheid van testvoorschriften in een aantal prioritaire sectoren. In de overeenkomst komen ook bepalingen te staan die streven naar verbetering van de informatieverstrekking aan importeurs en exporteurs, de ontwikkeling van gemeenschappelijke visies en de bevordering van goede regelgevingspraktijken, naar verenigbaarheid en convergentie van technische regelgeving en conformiteitsbeoordelingen en naar bevordering van nauwe samenwerking met de voor normalisatie en accreditatie bevoegde organisaties en tussen deze organisaties onderling.

18. Sanitaire en fytosanitaire maatregelen

Bij de onderhandelingen over de voorwaarden inzake sanitaire en fytosanitaire maatregelen worden de onderhandelingsrichtsnoeren van de Raad van 20 februari 1995 (document 4976/95 van de Raad) gevolgd en wordt de huidige overeenkomst tussen de EG en Canada inzake sanitaire maatregelen ter bescherming van de volksgezondheid en de diergezondheid bij de handel in levende dieren en dierlijke producten ten volle nageleefd. Verder verwijst de overeenkomst naar een aantal verbintenissen en algemene beginselen van de WTO-overeenkomst inzake sanitaire en fytosanitaire maatregelen, zoals proportionaliteit, vermindering van onnodig tijdverlies, transparantie en non-discriminatie, en maatregelen op basis van internationale normen, richtsnoeren of aanbevelingen, die de partijen in hun onderlinge handelsverkeer moeten toepassen om de toegang tot elkaars markt te vergemakkelijken zonder dat de gezondheid van mens, dier of plant in gevaar komt.

In de overeenkomst wordt met name gestreefd naar volledige transparantie ten aanzien van wederzijdse sanitaire en fytosanitaire maatregelen die van toepassing zijn op de handel, de instelling van een mechanisme voor de erkenning van gelijkwaardigheid, alsook de erkenning van de ziektevrije status van de partijen en het regionalisatieprincipe voor plantenziekten, terwijl de essentiële minimumcontroles aan de buitengrenzen worden gehandhaafd.

19. Algemene uitzonderingen

De overeenkomst bevat een algemene uitzonderingsclausule op basis van de artikelen XX en XXI van de GATT.

20. Vrijwaringsmaatregelen

Om de verbintenissen tot liberalisering te maximaliseren bevat de overeenkomst eventueel een bilaterale vrijwaringsmaatregel waarbij elke partij weer meestbegunstigingsrechten mag instellen wanneer een stijging van de invoer van een product door de andere partij de binnenlandse bedrijfstak ernstige schade toebrengt of dreigt toe te brengen.

21. Antidumpingrechten en compenserende rechten

De overeenkomst bevat een bepaling inzake antidumping- en compenserende maatregelen, op grond waarvan een partij passende maatregelen kan nemen tegen dumping en/of tot compenserende maatregelen aanleiding gevende subsidies, overeenkomstig de WTO-overeenkomst inzake de toepassing van artikel VI van de GATT 1994 en de WTO-overeenkomst inzake subsidies en compenserende maatregelen. De overeenkomst bevat ook verbintenissen die verder gaan dan de WTO-regels op dit gebied, zulks overeenkomstig de regels van de EG en eerdere overeenkomsten (bijvoorbeeld de toets van het openbaar belang en de regel van het laagste recht, aanvullende raadplegingen).

TITEL 3: HANDEL IN DIENSTEN, VESTIGING

22. De overeenkomst voorziet in geleidelijke wederzijdse liberalisering van de vestiging en de handel in diensten om te komen tot het hoogste niveau van markttoegangsmogelijkheden, zonder uitsluitingen a priori, zulks overeenkomstig de relevante WTO-regels en met name artikel V van de GATS. Dit doet geen afbreuk aan de mogelijke uitsluiting van een beperkt aantal sectoren van de verbintenissen tot liberalisering.

Audiovisuele en andere culturele diensten vallen niet onder deze titel.

De diensten verleend bij de uitoefening van overheidsgezag zoals gedefinieerd in artikel I-3 van de GATS, zijn van deze onderhandelingen uitgesloten.

De overeenkomst mag niet strijdig zijn met de bepalingen van andere overeenkomsten tussen de EG en haar lidstaten, enerzijds, en Canada, anderzijds.

23. Met inachtneming van de respectieve bevoegdheden van de EG en haar lidstaten stemmen de partijen ermee in om een kader voor vestiging te creëren, dat gebaseerd is op de beginselen van transparantie, niet-discriminatie, markttoegang, stabiliteit en algemene beschermingsbeginselen, die op hun beurt gebaseerd zijn op het minimumplatform voor investeringen voor EU-vrijhandelsovereenkomsten, zoals afgesproken in het kader van het Comité van artikel 133 (doc. 7242/09).
- Binnen dit kader komen de partijen overeen vennootschappen, dochterondernemingen of filialen van de andere partij die zich op hun grondgebied willen vestigen niet minder gunstig te behandelen dan hun eigen vennootschappen, dochterondernemingen en filialen, rekening houdend met de gevoelige aard van bepaalde specifieke sectoren.
- Niets in dit kader wordt gebruikt ter beperking van de rechten van investeerders van de partijen op een gunstiger behandeling ingevolge een bestaande of toekomstige internationale investeringsovereenkomst waarbij een lidstaat van de Europese Gemeenschap en Canada partij zijn.
24. Bij de onderhandelingen komen belemmeringen van de markttoegang en beperkingen inzake nationale behandeling in alle economische sectoren en dienstverleningsvormen aan de orde, waarbij rekening wordt gehouden met de gevoelige aard van bepaalde specifieke sectoren; er wordt ook gestreefd naar de vaststelling van de nodige regels om de handel te ondersteunen en te bevorderen. In de overeenkomst wordt bepaald welke stappen dienen te worden genomen voor onderhandelingen over overeenkomsten voor de wederzijdse erkenning van vereisten, kwalificaties, vergunningen en andere reguleringen.
25. EU-investeerders en -dienstverleners worden, wat de grensoverschrijdende verlening van diensten en vestiging betreft, ten minste even gunstig behandeld als investeerders en dienstverleners uit een derde land.
26. De overeenkomst vormt geen beletsel voor de tenuitvoerlegging van uitzonderingsbepalingen inzake de levering van diensten die gerechtvaardigd zijn op grond van de desbetreffende WTO-voorschriften (artikelen XIV en XIV bis van de GATS). De Commissie garandeert dat niets in de overeenkomst de partijen verhindert hun nationale wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen en vereisten inzake binnenkomst en verblijf en arbeidsvoorwaarden toe te passen, tenzij zij de uit de overeenkomst voortvloeiende voordelen daarbij volledig tenietdoen of uithollen.

TITEL 4: SAMENWERKING OP HET GEBIED VAN AUDIOVISUELE EN ANDERE CULTURELE DIENSTEN

27. Audiovisuele en andere culturele diensten worden behandeld in een specifiek kader voor audiovisuele en culturele samenwerking. Bij de ontwikkeling van dit samenwerkingskader behouden de partijen de mogelijkheid om hun capaciteit voor vaststelling en uitvoering van hun cultureel en audiovisueel beleid te behouden en te ontwikkelen, teneinde hun culturele diversiteit in stand te houden, terwijl zij tegelijkertijd de culturele en audiovisuele uitwisseling bevorderen en de interculturele dialoog stimuleren.
- De samenwerking op cultureel en audiovisueel gebied, ongeacht de vorm welke deze aanneemt, mag geen maatregelen inhouden die betrekking hebben op de markttoegang.

TITEL 5: OVERHEIDSOPDRACHTEN

28. De overeenkomst vult de Overeenkomst inzake overheidsopdrachten wat de dekking betreft (aanbestedende diensten, sectoren, drempels, dienstencontracten) op zo ambitieus mogelijke wijze aan. De overeenkomst garandeert wederzijdse toegang tot markten voor overheidsopdrachten op alle bestuursniveaus (nationaal, regionaal en plaatselijk), zowel in de traditionele sector als voor openbare nutsvoorzieningen, en garandeert een minstens even gunstige behandeling dan die welke wordt toegekend aan de ter plaatse gevestigde leveranciers. De markttoegangsbevestigingen gelden ook voor de desbetreffende publiek-rechtelijke organen en voor ondernemingen die actief zijn op het gebied van openbare nutsvoorzieningen.

TITEL 6: HANDEL EN MEDEDINGING

29. De overeenkomst bevat bepalingen inzake mededingingsregels en de handhaving daarvan.
30. De overeenkomst bevat bepalingen met betrekking tot overheidssteun. Voorts komen ook overheidsmonopolies, overheidsbedrijven en ondernemingen die over speciale of exclusieve rechten beschikken erin aan bod.
31. In de overeenkomst wordt verwezen naar het voornemen van de partijen om de samenwerking op het gebied van anti-trust en controle op fusies te intensiveren en voor dat doel te onderhandelen over een specifieke overeenkomst. De overeenkomst bevat tevens een verbintenis van beide partijen om een brede wetgeving in stand te houden, alsook een autoriteit voor de doeltreffende, transparante en niet-discriminerende handhaving van deze wetgeving.

TITEL 7: INTELLECTUELE-EIGENDOMSRECHTEN

32. De overeenkomst bevat regels die de effectieve en passende bescherming en handhaving van intellectuele-eigendomsrechten waarborgen. De overeenkomst bevat verbintenissen om tot multilaterale en internationale overeenkomsten op dit gebied toe te treden of die na te leven, alsook ambitieuze bepalingen inzake intellectuele-eigendomsrechten (met inbegrip van geografische aanduidingen) en de doeltreffende bestrijding van inbreuken op de intellectuele eigendom. De overeenkomst bevat bepalingen waarbij geografische aanduidingen ambtshalve effectief worden erkend en beschermd. Het huidige oneigenlijke gebruik van geografische aanduidingen in Canada, bijvoorbeeld in verband met generieke benamingen of handelsmerken, wordt gefaseerd afgeschaft.

De overeenkomst bevat bepalingen inzake strafrechtelijke sancties en procedures.

TITEL 8: KAPITAALVERKEER EN BETALINGEN

33. De overeenkomst is gericht op volledige liberalisering van lopende betalingen en van het kapitaalverkeer en bevat een status-quo-clausule. Er worden uitzonderingsbepalingen in opgenomen (bijvoorbeeld in geval van ernstige moeilijkheden in verband met het monetaire beleid en het wisselkoersenbeleid, bedrijfseconomisch toezicht of belastingheffing), die in overeenstemming zijn met de bepalingen van het EG-verdrag over het vrije verkeer van kapitaal. Tijdens de onderhandelingen wordt rekening gehouden met de gevoeligheden op het gebied van de liberalisering van kapitaalbewegingen die geen verband houden met directe investeringen.

TITEL 9: DOUANE EN HANDELSBEVORDERING

34. De overeenkomst bevat bepalingen ter bevordering van de handel tussen beide partijen en waarborgt effectieve controles. Daarom bevat zij verplichtingen inzake regels, voorschriften, formaliteiten en procedures van de partijen in verband met in-, uit- en doorvoer. Deze bepalingen zijn geen kopie en komen (in tegenstelling tot de bepalingen inzake wederzijdse bijstand, zie punt 38) niet in de plaats van de bepalingen inzake samenwerking in douanezaken in de huidige Overeenkomst inzake samenwerking en wederzijdse bijstand in douanezaken en toekomstige wijzigingen daarvan.

Onverminderd het voorgaande punt:

35. De overeenkomst bevordert de effectieve tenuitvoerlegging en toepassing van de internationale voorschriften en normen op het gebied van douane en andere handelsgerelateerde procedures, waaronder de bepalingen van de WTO, de instrumenten van de Werelddouaneorganisatie, de herziene overeenkomst van Kyoto en andere. De overeenkomst bevat bepalingen ter bevordering van de erkenning en uitwisseling van beste praktijken en ervaringen op specifieke gebieden van wederzijds belang, zoals de modernisering en vereenvoudiging van regels en procedures, gestandaardiseerde documentatie, tariefclassificatie, transparantie, wederzijdse erkenning en samenwerking tussen agentschappen. De overeenkomst bevordert convergentie op het gebied van handelsbevordering en bouwt daarbij naar gelang van het geval voort op relevante internationale normen en instrumenten.
36. De overeenkomst stimuleert de effectieve en doeltreffende handhaving van intellectuele-eigendomsrechten door de douaneautoriteiten bij invoer, uitvoer, wederuitvoer, overlading en andere douaneprocedures, met name waar het gaat om nagemaakte goederen.
37. In de bepalingen van de overeenkomst die betrekking hebben op handelsbevordering wordt rekening gehouden met de uitdagingen voor het mkb.
38. De Gemeenschap streeft ernaar in het kader van deze overeenkomst overeenstemming te bereiken over een protocol betreffende wederzijdse administratieve bijstand in douanezaken, dat ook bepalingen over bijstand bij fraudebestrijdingsonderzoek in douanezaken bevat (zoals bijstand op verzoek, ongevraagde bijstand en geheimhoudingsplicht).

TITEL 10: HANDEL EN DUURZAME ONTWIKKELING

39. De overeenkomst bevat verbintenissen van beide zijden inzake de sociale en milieu-aspecten van handel en duurzame ontwikkeling. De overeenkomst bevat bepalingen ter bevordering van het onderschrijven en effectief toepassen van internationale normen en overeenkomsten op sociaal en milieugebied als noodzakelijke voorwaarde voor duurzame ontwikkeling. In de overeenkomst worden daarom mechanismen opgenomen ter ondersteuning van de bevordering van fatsoenlijk werk door effectieve binnenlandse tenuitvoerlegging van de fundamentele arbeidsnormen van de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO), zoals die zijn gedefinieerd in de verklaring van de ILO over de fundamentele beginselen en rechten op het werk van 1998. Ook moet intensiever worden samengewerkt inzake de handelsaspecten van duurzame ontwikkeling. De overeenkomst bevat eveneens bepalingen ter ondersteuning van internationaal erkende normen inzake verantwoord ondernemen.

De overeenkomst moet duurzame ontwikkeling stimuleren door de juiste voorwaarden te scheppen voor een toename van de handel in milieugoederen en -diensten, zoals de voorwaarden voor de overgang naar een koolstofarme wereldeconomie die een efficiënt gebruik maakt van de hulpbronnen. Bij de handel in milieugoederen en -diensten, en bij de opheffing van belemmeringen voor deze handel, moet het uitgangspunt zijn dat de goederen of diensten een aanzienlijk algemeen voordeel voor het milieu moeten opleveren.

De EU en Canada zullen in nauwe samenwerking normen, processen en procedures met betrekking tot duurzame ontwikkeling vaststellen.

In de overeenkomst wordt voorzien in het toezicht op de uitvoering van de verbintenissen en op de gevolgen van de overeenkomst op sociaal en milieugebied, onder meer door publieke toetsing, publieke controle en mechanismen voor geschillenbeslechting, alsook in middelen ter aanmoediging van handelsgerelateerde samenwerkingsactiviteiten, onder meer met internationale fora.

TITEL 11: SAMENWERKING OP REGELGEVINGSGEBIED

40. De overeenkomst bevordert samenwerking op regelgevingsgebied teneinde belemmeringen voor handel en investeringen door middel van doeltreffende en efficiënte mechanismen op te heffen, en in voorkomend geval eveneens door onnodige verschillen in de regelgeving te verminderen en zodoende de handel te bevorderen en tegelijkertijd een hoogwaardige en doeltreffende regelgeving te garanderen.

Daartoe wordt ook overwogen op bepaalde specifieke gebieden die niet door het huidige vrijwillig kader worden geregeld, bepalingen inzake samenwerking op regelgevingsgebied op te nemen, en zullen mechanismen worden overwogen voor het opsporen van mogelijke obstakels die middels samenwerking op regelgevingsgebied moeten worden weggenomen.

TITEL 12: ANDERE GEBIEDEN

41. De overeenkomst kan bepalingen bevatten op andere gebieden die met de economische betrekkingen verband houden en waarvoor tijdens de onderhandelingen van weerszijden belangstelling is gebleken. Mogelijke gebieden die tot nu toe in dat verband zijn vermeld, zijn versterkte samenwerking in maritieme zaken, vraagstukken met betrekking tot de Noordpool, grondstoffen, energie en gebieden die met wetenschap en technologie verband houden.

TITEL 13: TRANSPARANTIE VAN DE REGELGEVING

42. De overeenkomst bevat bepalingen inzake:

- de verbintenis om de betrokkenen te raadplegen voordat regelgeving die gevolgen heeft voor de handel wordt ingevoerd;
- publicatie van en openbare consultatie over alle algemene voorschriften die gevolgen hebben voor de internationale handel in goederen en diensten;
- de procedures om in een vroeg stadium op te treden om door regelgeving veroorzaakte problemen voor de handel te voorkomen;
- transparantie ten aanzien van de administratie, de implementatie en de toepassing van regelgeving die gevolgen heeft voor de internationale handel en investeringen in goederen of diensten, alsook passende herzieningsprocedures;
- contactpunten waar specifieke informatie kan worden verkregen en snel kan worden gereageerd op vragen en verzoeken over de handel in goederen en diensten.

TITEL 14: INSTITUTIONEEL KADER EN SLOTBEPALINGEN

43. Er wordt een duidelijk wettelijk en institutioneel verband gelegd tussen de overeenkomst en de bestaande kaderovereenkomst of een toekomstige nog te sluiten brede overeenkomst. Dat garandeert externe samenhang, in het bijzonder wat het bestaan, de toepassing, de schorsing en de intrekking van de respectieve bepalingen betreft.
44. Bij de overeenkomst wordt een specifieke handelscommissie opgezet voor het toezicht op de implementatie van de overeenkomst. Er kunnen in voorkomend geval comités voor specifieke gebieden worden opgezet, die in het kader van de handelscommissie functioneren. De handelscommissie brengt verslag uit aan het bij de kaderovereenkomst opgezette gemengd comité.
45. **Geschillenbeslechting**
Bij de overeenkomst wordt een passend en goed functionerend mechanisme voor geschillenbeslechting ingesteld, dat ervoor moet zorgen dat de partijen de overeengekomen regels naleven.
De overeenkomst bevat bepalingen die gericht zijn op de snelle oplossing van problemen, zoals een flexibel bemiddelingsmechanisme. Dit mechanisme mag geen afbreuk doen aan de rechten en verplichtingen van de partijen of aan een regeling voor geschillenbeslechting waarin de overeenkomst voorziet.
46. **Authentieke talen**
De overeenkomst is gelijkkelijk authentiek in de officiële talen van de EU en bevat daartoe een talenclausule.

TITEL 15: HET VOEREN VAN DE ONDERHANDELINGEN

47. De Commissie voert de onderhandelingen in overleg met het Comité van artikel 133. De Commissie brengt over de voortgang van de onderhandelingen regelmatig verslag uit aan dat comité en andere relevante comités.

De lidstaten mogen de onderhandelingen over aangelegenheden die onder hun bevoegdheid vallen bijwonen, en worden via het ad-hoccomité van artikel 133 (diensten), het Comité van artikel 133 (plaatsvervangende leden), alsmede via de andere bevoegde comités over de opstelling van onderhandelingsdocumenten geraadpleegd.

Wat de onderhandelingen over strafrechtelijke sancties en procedures betreft, met name over het type en de zwaarte van de strafrechtelijke sancties en de strafrechtelijke procedurevoorschriften, wegens inbreuken op intellectuele-eigendomsrechten, zal het voorzitterschap namens de lidstaten op basis van een door de lidstaten overeengekomen standpunt ten volle aan de onderhandelingen deelnemen.

REST VAN HET DOCUMENT (vanaf blz. 18 in het oorspronkelijk document)

NIET GEDERUBRICEERD
